

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 3/2023

Aika tiistai 12.9.2023 klo 11.30–13.30

Paikka kokoushuone Jakovara, kokouskeskus Mariankatu 9 tai etäyhteyksin

Osallistujat Sari Essayah, pj
Tuula Packalen, vpj.
Erno Järvinen
Tino Aalto
Sami Oksa
Jyri Inha
Simo Jaakkola
Juha Jumppanen
Matleena Kniivilä
Heikki Savolainen
Karoliina Muukkonen
Marko Mäki-Hakola
Anu Islander
Henrik Nieminen
Rauno Numminen
Kari Palojärvi
Janne Partanen
Ari Eini
Reima Sutinen
Eija Vallius
Satu Rantala, siht.

Asiantuntijat Jukka Matilainen
Tapio Luoma-aho
Josefiina Tiainen

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 11.33. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

2 Ministerin ajankohtaiskatsaus ja puumarkkinoihin liittyvät kirjaukset hallitusohjelmassa

Ministeri Sari Essayah piti katsauksen hallitusohjelman puumarkkinoihin liittyvistä kirjauksista sekä MMM:n ajankohtaisista asioista. Hallitusohjelman luvuissa Kasvun kaava ja Puhtaan energian Suomi on käsitelty puumarkkinatyöryhmän toimialaan kuuluvia asioita. Lisäksi hallitusohjelmassa on poikkihallinnollisia toimia, jotka liittyvät esimerkiksi talouteen, valtion omistajapolitiikkaan, tutkimukseen, yhteiskunnan digitalisaatioon, hallintopolitiikkaan, aluehallinnon muutoksiin sekä työvoiman saatavuuteen. Hallitusohjelman toimeenpanon aloittaminen on hyvässä vauhdissa ja yhteistyötä tehdään muiden ministeriöiden, kuten YM:n ja TEM:n kanssa. Hallitusohjelman kirjausten toteutumista seurataan. Osa hallituksen esityksistä on lähtenyt jo eteenpäin. Ministeri nosti esiin keskeisimpiä hallitusohjelman metsiin liittyviä kirjauksia.

MMM:n ajankohtaisista asioista ministeri aloitti kertomalla, että metka on nyt komission notifioima ja se tulee korvaamaa ensi vuoden alusta kemeran. Syksyn aikana tullaan antamaan valtioneuvoston asetus, jossa vahvistetaan mm. eri työlajien tukitasot. Voimassa olevan kemeran mukaiset hakemukset on toimitettava Suomen metsäkeskukselle viimeistään 1.10.2023. Ministeri nosti esiin, että jo nyt tiedossa olevan valtion talouden tilanteen vuoksi korvaustasot tulevat laskemaan. Hän kannusti viemään kentälle kemeran hakemiseen kannustavaa viestiä. Ministeri kertoi, että Metsäpuiden siemenviljelysten perustamisohjelmaa valmistelleen työryhmän raportti on nyt julkaistu. Raportissa esitetään päivitetty arvio Suomen metsätalouden siementarpeesta vuoteen 2060.

Ajankohtaisista EU-asioihin liittyen ministeri kertoi olleensa paikalla Strasbourgissa, kun vahvasti maa- ja metsätalouteen vaikuttavasta ennallistamisasetuksesta äänestettiin. Parlamentin kannassa on menty maltillisempaan suuntaan. Ruotsi äänesti omaa esitystään vastaan, jolloin myös Suomen oli helppo seurata. Neuvostossa useampi maa äänesti vastaan. Muutama maa pidättäytyi äänestämästä. Äänestystilanne oli erittäin tiukka. Ministerin mukaan sekä parlamentin että neuvoston kanta on heikko. Hän näki tärkeänä huolehtia, että parlamentin hyvät ja maltilliset linjaukset pystyttäisiin pitämään ja viemään läpi. Hän myös nosti esiin, että ennallistamisasetus ei välttämättä ole iso prioriteetti Espanjan puheenjohtajakaudella. Toisaalta parlamentin puolella on suuri paine ja siellä on lähdetty viemään asetusta tiiviisti eteenpäin. Korostettiin sitä, että asian ympärillä on edelleenkin erittäin isoja intressiristiriitoja.

Ministeri kertoi Ruotsin kollegaministerin kanssa käydyistä hyvistä keskusteluista ja yhteisistä näkemyksistä. Esimerkiksi metsien monitoroinnissa meillä on Ruotsin kanssa hyvinkin yhteinen näkemys siitä, että uusia ylimäärisiä järjestelmiä ei haluta rakentaa. Lisäksi on viestitty komission suuntaan, että Suomessa ja Ruotsilla on hyvät olemassa olevat järjestelmät, jolloin muut voivat seurata perässä ja katsoa miten metsien tilan seuranta voisi tehdä. Ministeri myös nosti esiin, että maailma on ehtinyt muuttua sen jälkeen, kun Fitfor55-paketti annettiin. Hän arveli tämän myös vaikuttavan komissiossa. Komissio on myös alkanut ymmärtää metsäisistä maista tulleita kovia viestejä. Ministeri nosti myös esiin, että komissiossa kausi alkaa olla lopuillaan ja että uuden vetovastuussa olevan komissaarin kanta on aiempaa maltillisempi.

EU:n metsästrategiaan Suomi oli pystynyt vaikuttamaan valmisteluvaiheessa. Ministeri korosti, että edelleenkin tasapainoinen lähestymistapa on siinä tärkeä. Metsäkatoasetus on ollut kesän aikana paljon esillä. Ministeri kertoi keskustelleensa asetuksesta komissaarin kanssa. Suomessa metsäkatoasetus on ennen kaikkea aiheuttanut tuskaa maatalouden puolelle. Asetus sisältää myös oikeusjärjestelmälle hyvin vaikeasti hyväksyttävän takautuvan lainsäädännön. Ministeri nosti esiin asetuksen epäselviä ja ongelmallisia kohtia. Asetuksella on ollut tarkoitus puuttua Amazonin laittomiin hakkuisiin ja tekemään selväksi, että siellä tuotettuja tuotteita ei voida EU-alueelle tuoda. Kuitenkin nyt lainsäädäntö kohtelee kohtuuttomasti suomalaista viljelijää. Haasteena ministeri koki viestinnän EU:n suuntaan siitä, että sama sääntely ei sovi kaikille ja lähtötasot ovat erilaiset.

Tiedoksi puumarkkinatyöryhmälle kerrottiin, että maa- ja metsätalousministeriössä on (15.9. saakka) haettavana metsäneuvoksen virka.

Ministerinkatsauksen jälkeen puumarkkinatyöryhmässä käytiin keskustelua. Hallitusohjelma nähtiin puumarkkinatyöryhmässä kaiken kaikkiaan erittäin hyvänä. Sen nähtiin sisältävän paljon asioita, jotka voivat parantaa puumarkkinoiden tilannetta. Nähtiin, että hallitusohjelman toimeenpanoon tarvitaan MMM:n lisäksi muitakin ministeriöitä.

Hallitusohjelmassa nähtiin hyvänä sen kirjaukset puun saatavuudesta ja kustannuskilpailukyvystä EU-tasolla. Panostaminen ennakkovaikuttamiseen nähtiin myös tärkeänä. Nostettiin esiin, että suurin osa EU:n aloitteista on heikentänyt kustannuskilpailukykyä ja puun saatavuutta. Merkittävänä tavoitteena nähtiin Suomen pyrkimys viedä enemmän omia tavoitteita seuraavan komission työohjelmaan. Hallituksen sisällä vaikuttamistyö ministeriöittäin menossa. Seuraavaksi valmistellaan koko hallituksen yhteinen vaikuttamistyön paketti ja sen kärjet.

Hallitusohjelmaan liittyen esiin nostettiin myös alempiasteinen tieverkosto ja muistutettiin yksityisteistä, jotka ovat myös tärkeitä toimialalle. Samoin nostettiin esiin valtion palvelujen digitalisoiminen ja hallinnonalojen välinen yhteistyö. Nähtiin, että hallinnonalojen välistä yhteistyötä sekä julkisen hallinnon, elinkeinoelämän ja metsänomistajan välistä yhteistyötä tarvitaan.

Määrärahoista oltiin huolissaan. Hallitusohjelmakirjauksissa luvataan hoitaa muun muassa taimikonhoitorästit ja nuorten metsien hoitorästit, mutta edellytykset näihin toimiin vaikuttavat huolestuttavilta määrärahamitoituksia katsottaessa. Keskusteltiin myös turpeesta. Nähtiin, että jos turpeenkäytölle ei saada kannusteita, niin sen kohtalo näyttää melko huonolta. Keskusteltiin kotimaisen uusiutuvan raaka-aineen hyödyntämisestä. Tarpeellisenä nähtiin kansallinen energiahuollon tiekartta tai strategia, jolla varmistettaisiin, että siirtymäajasta päästään eteenpäin vaarantamatta puuta jalostavan teollisuuden raaka-aineen

saantia. Nostettiin esiin, että energiantuotannossa ollaan menossa kohti sähköä ja luopumassa polttoon perustuvista energian tuotantomuodoista. Siirtymä tulisi hoitaa niin, että se on kansallisesti hyvä ratkaisu niin kansantaloudelle, metsänomistajille kuin metsäteollisuudelle.

Esitettiin, että olisi hyvä, jos Suomessa olisi pidempiaikainen kansallinen metsien ilmastomuutokseen sopeutumisstrategia, jossa mukana olisivat tutkimus ja alan toimijat. Strategialla voitaisiin valmistautua kansallisesti ja varmistaa, että myös 50 vuoden päästä Suomessa on elinvoimaiset metsät. Nähtiin tarvetta tutkimustiedolle.

Metsäkatoasetus nähtiin erittäin haastavana, vaikeaselkoisena ja byrokraattisena sekä hyvin vaikeana toimeenpanna. Huolena myös nähtiin, jos asetuksen piiriin tuodaan tulevaisuudessa yhä uusia tuotteita. Kysyttiin, kuinka yritysten tulisi toimia siirtymäaikana, kun puukauppoja tehdään tälläkin hetkellä ja hakuu voi tapahtua muutaman vuodenkin päästä. Nähtiin myös haasteena, että komissiolla ei ole läpileikkaavia ohjeita asetuksen tulkinnasta. Eri maissa katsotaan ja tulkitaan asetusta eri tavalla ja siksi tarvitaan komissiolta linjaukset. Nostettiin esiin, että kyseessä olisi suomalaiselle metsäteollisuudelle hyvin pitkälti IT-harjoitus. Nähtiin, että muutokset ottavat aikaa ja siksi pitäisi kiirehtiä, jotta saataisiin riittävät ja kattavat ohjeet mitä kirjauksilla tarkoitetaan.

Keskusteluissa nostettiin myös esiin kansallinen luonnon monimuotoisuusstrategia. Muistutettiin, että kun strategiaa käsitellään poliittisella tasolla, olisi tärkeä pitää mielessä puun saatavuuden tematiikka ja linja, jossa metsien käyttöön ei aseteta rajoituksia. Keskusteltiin myös vanhojen, luonnontilaisten metsien määrittelytyöstä. Nähtiin, että sillä tulee olemaan vaikutuksia myös muun muassa uusiutuvan energian direktiiviin. Nostettiin esiin luontotiedon tärkeys ja että jos siihen on mahdollisuuksia panostaa, olisi se metsäteollisuudelle erinomainen asia. Nähtiin, että tiedon lisäämistä tarvitaan kansallisesti kuin kansainvälisesti ja se vaikuttaa koko metsäsektoriin.

Keskustelussa nostettiin esiin myös metsäkasvustrategian luominen. Nostettiin esiin, että TEM:in puolella ollaan lähdössä rakentamaan teollisuuspoliittista strategiaa. Nähtiin, että metsätaloudesta riippuvaiset teollisuuden alat ovat jääneet paitsioon näissä teollisuuspoliittisissa huomioissa. Esitettiin, että teollisuuspoliittisessa strategiassa voitaisiin ottaa erityiskäsittelyyn metsäiset teollisuudenalat.

Keskusteluissa nousi myös esiin, että kuolinpesiin liittyen selvennyslainhuuto pitäisi saada mahdollisimman pikaisesti aikaan. Lisäksi nostettiin esiin, että EU:ssa ollaan uudistettu kuorma-autoja koskeva direktiivi. Nähtiin, että direktiivi ei aiheuta ongelmia kotimaassa, mutta Suomen ja Ruotsin väliseen liikenteeseen uhkaa tulla kalustovaatimuksia. Esitettiin, että työryhmän pitäisi ottaa kantaa ja varmistaa, että nykyinen käytäntö saisi jatkua.

3 Tiedoksi markkinakatsaukset (liitteet 2a, 2b, 2c ja 2d)

Tuottiin tiedoksi ennakkoon toimitetut markkinakatsaukset (Metry, Sahateollisuus Koneyrittäjät ja MTK).

4 Sujuvaan metsänomistukseen 2025 -hankkeen puumarkkinoita edistävät toimenpiteet, Jukka Matilainen, SMK (liite 3a ja 3b)

Jukka Matilainen esitti puumarkkinatyöryhmälle Sujuvaan metsänomistukseen 2025 -hankkeen sisältöä ja sen tuloksia. Lisättiin jälkitoimituksena liitteeksi muistioon Metsäkeskuksen kuolinpesille lähettämä infokirje (liite 3b).

Puumarkkinatyöryhmän keskustelussa nostettiin esiin muun muassa Ruotsin kuolinpesien määräaikaisuuden toimintamalli, joka nähtiin hyvänä. Keskusteltiin myös kuolinpesien hoitamattomuuden yleisimmistä syistä. Kuolinpesiin liittyen tärkeänä nähtiin jatkuva viestintä ja tiedon lähteille ohjaaminen. Toivottiin, että nykyinen hallitus ottaa asian hoitaakseen ja kuolinpesien eteen tehdään konkreettisia toimia ja päätöksiä, joilla niiden purku saadaan kohtuullisessa ajassa tapahtumaan.

5 Muut asiat

Keskusteltiin puumarkkinaselvityksen laatimisesta. Nostettiin esiin, että hallitusohjelmassa on paljon kirjauksia, jotka ovat puumarkkinaselvityksen toimenpiteitä. Selvitys nähtiin tarpeellisenä muun muassa muuttuneen toimintaympäristön vuoksi. Selvitetään selvityksen toteuttamisen mahdollisuuksia.

Keskusteltiin myös markkinakatsauksista ja kokouskäytännöstä niiden suhteen. Markkinakatsauksissa ollut aiemmin vaihteleva käytäntöä. Toivottiin selkeää käytäntöä. Nähtiin, että olisi hyvä, jos tekijä voisi referoida katsauksen ytimen lyhyesti.

6 Tiedoksi

Tuotiin tiedoksi [Biotalousstrategioiden vertailu](#) -raportti ja tiedote: <https://www.biotalous.fi/maailman-talousmahdit-ovat-aktivoituneet-biotalousdessa/>

Ilmoitettiin, että tällä viikolla järjestetään metsänomistajaorganisaation Metsämarssi, jossa metsänhoidon sanomaa viedään eteenpäin.

7 Seuraava kokous

Puumarkkinatyöryhmän seuraava kokous pidetään 8.12. klo 14.30–16.30. Sovittiin, että seuraavassa kokouksessa voidaan pitää lyhyet puheenvuorot markkinakatsauksista.

8 Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 13.12.

Liitteet:

Liite 1 Edellisen kokouksen muistio

Liite 2a Puumarkkinakatsaus; Metry

Liite 2b Puumarkkinakatsaus; Sahateollisuus

Liite 2c Hakkuuaikomukset; Metsäkeskus

Liite 2d Puumarkkinakatsaus; MTK

Liite 3a Sujuvaan metsänomistukseen 2025, Matilainen

Liite 3b Kuolinpesäkirje Metsäkeskuksesta